

Verslag werksessie speeltuin Weteringpark

Locatie:	Speeltuin UJ Klaren, Tweede Weteringplantsoen 10, 1017 ZD Amsterdam
Datum:	30 juni 2022
Aanwezig:	Donald Nutbey, integraal projectmanager, Gemeente Amsterdam Marieke Nonhebel, omgevingsmanager, Gemeente Amsterdam Mariëtte van Wees, assistent omgevingsmanager, Gemeente Amsterdam Ruwan Aluvihare, ontwerper openbare ruimte, Gemeente Amsterdam Arjan Muggen, adviseur huisvesting, kunst en cultuur, Gemeente Amsterdam Tim Bunink, gebiedsmakelaar, Gemeente Amsterdam Lyanne van Diepen, ontwerper openbare ruimte, Gemeente Amsterdam Jorine Noordman, specialist Natuurinclusief Bouwen, Gemeente Amsterdam 6 bewoners, waaronder Frodo Gaymans, bestuurder speeltuinvereniging
Verslag:	Cunera Frisart

1. Opening

Marieke Nonhebel opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Deze werksessie maakt deel uit van het participatietraject, gestart in 2018, over het stapsgewijs ombouwen van verkeersknooppunt Weteringcircuit naar Weteringpark. In dit gebied ligt onder andere speeltuin UJ Klaren, het Van Randwijk-monument en een buitenschoolse opvang. Deze werksessie gaat over de herinrichting van speeltuin UJ Klaren.

2. Herinrichting speeltuin

Lyanne van Diepen en Ruwan Aluvihare lichten het deelproject herinrichting speeltuin toe. In 2018 werden principebesluit en uitgangspunten vastgesteld door college van B en W. Algemene uitgangspunten voor Tweede Weteringplantsoen zijn:

- groene eilandenstructuur met slingerende wandelpaden;
- ruime, overzichtelijke en veiliger kade;
- ruime inpassing in en met het groen;
- nieuw gebouw (open, licht, luchtig), met hierin de mogelijkheid een kopje koffie te drinken of een ijsje te halen;
- herinrichting omgeving speeltuin;
- speeltuin behoudt huidige grootte met hekwerk;
- vergroenen speeltuin;
- speeltuin blijft afgesloten met nieuw aantrekkelijk hekwerk en wordt integraal onderdeel van het park, inclusief gebouw;
- alle voorzieningen bij voorkeur integraal in alzijdig gebouw (dus geen achterkanten);
- pannenkoekhuis wordt verwijderd;
- zo min mogelijk bomen van hoge waarde kappen, lanen van hoge kwaliteit onaangetast laten;
- duurzaam en klimaat-adaptief ontwerpen, grondwaterstromen onderzoeken en zo optimaal mogelijk inrichten.

Participatie van 2018 tot 2022 bestond uit diverse bijeenkomsten en een enquête (7.000 verspreid, meer dan 200 reacties) en leverde de volgende input op:

- duidelijke voorkeur voor gebouw in het park in plaats van aan de westzijde bij de brug;
- ruime inpassing in en met groen;
- ruime, overzichtelijke en veiliger kade (meer ruimte langs waterkant);

- ontwerp aansluitend op bestaande padenstructuur;
- nieuwe speeltuinpaden met niveauverschillen (heuvels) voor speelwaarde aangesloten op bestaande padenstructuur;
- meer bomen (schaduw);
- meer groen (langs randen) met pad door groen;
- nieuw hekwerk;
- voldoende zitgelegenheid voor ouders;
- nieuwe speeltoestellen en nieuwe locatie voetbalveldje;
- waterdrinkpunt;
- als speeltuin één entree krijgt dan bij voorkeur aan noordzijde;
- nieuwe gebouw met buurtgerichte voorziening met versnaperingen (huidige gebouw aan zuidzijde slopen, nieuw multifunctioneel gebouw bij voorkeur aan noordzijde en voorzien van buurtgerichte functie waar koffie en bijvoorbeeld een ijsje kan worden gehaald), peuterspeelzaal blijft;
- herinrichting omgeving speeltuin;
- pannenkoekhuis verwijderen;
- verplaatsen bestaande kabelbaan;
- behoud/integreren Van Randwijkmonument.

Met betrekking tot spelen werd genoemd:

- doelgroep: onderbouw/middenbouw basisschool (tot en met 9 jaar), later op de dag ook oudere kinderen;
- programma: klimmen en klauteren, schommel, glijbaan, zandbak, wip(kip), pierenbad, speelfontein, verkeersbaan met stoplicht en gratis leenfietsjes, steppen houden, natuurlijk spelen (zand/water, houten klimtoestellen), voetbalveld (op andere plek binnen de speeltuin), basketbalveld, tafeltennis, trampoline, schommels (banden), skatebaan, klimmuur, klimbos, kabelbaan, bestaand fietsparcours/verkeersbaan met stoplicht laten terugkeren.

Getoond worden het voorlopig schetsontwerp (waarin input uit participatie is verwerkt) en referentiebeelden van wat zoal mogelijk is op het gebied van spelen, groen (educatie, pluktuin, verstopplekjes) en hekwerken (hoogte is bespreekpunt, hoog is veilig voor kinderen en minder uitnodigend voor toeristen, indien verschillende hoogten dan wel de hekken 'familie' van elkaar laten zijn ten behoeve van mooi rustig beeld). De drie varianten voor het Van Randwijkmonument worden uitgebreid besproken tijdens een aparte bijeenkomst op 7 juli 2022. In het kort:

- voorkeur van stakeholders: (ongeveer) huidige locatie aanhouden, robuuste, solide uitstraling;
- idee: enigszins noordwaarts opschuiven;
- muur recht (zoals in huidige situatie, monument en beeld Fusillade/De gevallen hoornblazer 'kijken naar elkaar'), schuin (oriëntatie richting brug) of gebogen (dit heeft niet de voorkeur van het stadscuratorium [orgaan dat het college van B en W gevraagd en ongevraagd adviseert over kunst in de openbare ruimte]);
- zitgelegenheid tegenover het monument (rustmoment);
- trappen vergroenen;
- boom: eventueel verplaatsen, zodat deze niet voor het monument komt te staan als monument enigszins zou opschuiven richting speeltuin, ook kijken of verschuiven monument mogelijk is met behoud van de boom op zijn huidige plaats.

Het nieuwe Weteringpark zal aanvoelen als een geheel door de infrastructuur zo compact mogelijk te maken (tram en auto zijn op de brug al samengevoegd), consequente (groene) eilanden/padenstructuur (bestaande paden of meer organische vormen), wereld binnen en buiten de hekken in elkaar over te laten lopen, randen rondom speeltuin te vergroenen, meer parksfeer. Oppervlakte van speeltuin breidt uit van 3.600m² naar 3.900m². Oppervlakte van het nieuwe gebouw is gelijk aan die van het huidige gebouw (220m²), dit is wat bestemmingsplan toestaat. Bestemmingsplan staat geen zelfstandige horeca toe

, net zo min als het horecabeleid van stadsdeel centrum. wel zogeheten additionele horeca (uitleg zie verder). Welzijnsorganisatie DOCK heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn in de exploitatie daarvan, dit kan samen met bewoners/speeltuinvereniging.

Vraag/opmerking (V) en antwoord (A)

- V Waarom horecafunctie in nieuwe gebouw, er is al zoveel horeca in de directe omgeving van de speeltuin. Nadruk moet liggen op spelen. Suggestie voor alternatief: mobiel ij-/koffiekarretje, dat ingezet kan worden als er behoefte aan is (bijvoorbeeld in de zomer en in de rest van het jaar alleen bij mooi weer). Gevreesd wordt dat bij gebrek aan permanente klandizie de beheerder/exploitant zijn pijlen toch zal proberen te richten op toeristen.
- A De wens voor een buurtkamerachtige functie, de mogelijkheid een kop koffie te drinken et cetera is tijdens de verschillende participatiebijeenkomsten door zeer velen geuit. Het betreft *geen* zelfstandige horeca, maar kleinschalige, additionele horeca, dat wil zeggen ondergeschikt aan de hoofdfunctie (speeltuin), gericht op bezoekers van de speeltuin (denk aan [groot]ouders en kinderen, koffie/thee/tosti), niet gericht op toeristen, geen loket, geen terras.
Voordeel is, dat additionele horeca tevens een extra paar ogen (toezicht) betekent en de mogelijkheid biedt om vandaaruit (ontmoetings-)activiteiten te organiseren, zowel buiten als in het gebouw zelf (zowel voor kinderen als bijvoorbeeld een spelletjesmiddag voor ouderen). Met de toekomstige beheerder zullen geuite signalen, wensen, zorgen gedeeld worden, zodat hiermee rekening gehouden kan worden.
Voorbeeld van goed werkend koffiepunt in speeltuin gerund door bewoners/vrijwilligers: speeltuin De Waag (Nieuwmarktbuurt).
- V Bewoners zien een rol voor de speeltuinvereniging.
- V Een aantal bewoners bevestigt dat de wens voor een koffiepunt groot is omdat (groot)ouders van jonge kinderen niet zo makkelijk met kinderen weg kunnen lopen om elders koffie te halen. De buurt een opzichtersfunctie laten vervullen is een uitdaging.

- V Positieve reacties op ideeën voor monument.
- V Brug, trappen, pad zijn breed, graag (nog meer) vergroenen.

3. Presentatie natuurlijk spelen (Jorine Noordman)

Jorine Noordman inspireert ontwerpers en bewoners om zoveel mogelijk groen toe te passen in (ontwerpen voor) de (woon)omgeving. Aan de hand van afbeeldingen licht zij haar visie op natuurinclusief bouwen en ontwerpen toe, met ruimte voor natuurlijk/avontuurlijk spelen. Groene speelpleinen bieden kinderen een rustige tegenhanger voor het prikkelvolle leven, een plek voor natuurlijk spelen, leren, verwonderen en de seizoenen beleven. Groen (bij voorkeur met verschillende structuur en hoogte) prikkelt de zintuigen (kijken, proeven, ruiken, voelen) en maakt onderzoekend leren mogelijk. Datzelfde geldt voor gebruik van verschillende soorten ondergrond (zand, klei, aarde). In een glooiend landschap kan water weglopen, wat bijdraagt aan voorkomen van wateroverlast, door glooiing kunnen drogere en nattere plekken ontstaan en kunnen kinderen op trappen, taludjes, stapstenen en andere speelelementen risico's leren nemen. Ook bij het ontwerp voor de speeltuin in het Weteringpark wordt gekeken naar de mogelijkheden voor (meer) groen. Belangrijk criterium om rekening mee te houden is of ideeën praktisch haalbaar/goed te onderhouden zijn, bezoekers/omwonenden (jong en ouder) kunnen meehelpen met onderhoud.

Aanpassing van de speeltuin biedt de ontwerpers ruimte om verbinding tussen de wereld binnen en buiten de hekken te realiseren, groen krijgt een grotere gebruikswaarde.

Aan zuidzijde van speeltuin kunnen wat wildere plekken gerealiseerd worden met een andere padenstructuur, denk aan meer open met ertussen wat ruiger groen, blote-voeten-pad et cetera. Het overgangsgebied van gebouw naar openbare ruimte biedt mogelijkheden voor geveltuintje, pergola (geeft tevens gewenste schaduw), verhoogd of juist verlaagd optreed-/buitenlesplekje.

Natuurinclusief ontwerpen draagt bij aan biodiversiteit door realiseren van bijvoorbeeld een hoekje met dode boomstammen/groene 'rommel', nestelmogelijkheden (zowel in groen als in/aan gebouw).

Vraag/opmerking (V) en antwoord (A)

V Suggestie: transformatorhuisje vergroenen, opnemen in glooiing.

A Transformatorhuisje kan niet in een glooiing opgenomen worden in verband met de toegankelijkheid van het huisje, rasters met groen eromheen is wel mogelijk. Het stadscuratorium voelt veel voor street art (graffiti), die toegankelijk is voor kinderen als vervanging voor de graffiti op de huidige muur die de speeltuin scheidt van de Carrousel.

V Er zijn veel ratten in de buurt.

A Vergroten van de biodiversiteit draagt bij aan terugdringen van het aantal ratten.

V Positieve reacties op natuurinclusief ontwerpen en natuurlijk/avontuurlijk spelen.

V Wie onderhoudt speeltuin?

A De gemeente onderhoudt de speeltuin samen met de huurder. Werkverdeling afspraken worden gemaakt voor de toekomst

4. Samen aan de slag: bespreking aandachtspunten

Bij dit onderdeel passeert het volgende de revue:

- sfeer speeltuin: tijdens participatietraject is gevraagd om natuurlijke sfeer;
- programma (budget is bepalend voor speeltoestellenkeuze): spelen mogelijk maken voor kinderen zonder en met een beperking (inclusief spelen), skaten, steppen, leren fietsen (parcours met zebraatje, stoplichtje et cetera), klimmen (mooi voorbeeld: Sarphatipark, speeltuin tegen de Ceintuurbaan aan), waterspelen (suggestie: in combinatie met zogeheten wadi, echter, in verband met waterveiligheid kan waterspelen alleen met leidingwater), zandbak, (net)schommels, trampoline. Over wipkippen zijn de meningen verdeeld (al kwam deze suggestie wel veel uit de participatie);
- padenstructuur: speeltuin en rest van Weteringpark een geheel laten vormen door terugkerende stijl, organische/ronde vormen en paden, anderen vinden dat een combinatie van recht en rond ook kan, kinderen vinden een speeltuin met hellinkjes spannender dan als alles vlak is;
- groenbeleving: wilgentunnel is leuk idee, boomhutten;
- groen langs randen van speeltuin (dan meer overzicht in speeltuin) of (ook) in midden van speeltuin (dan minder overzicht in speeltuin): kleintjes zijn vaak 'kwijt', dus graag over het algemeen overzichtelijk houden met eventueel geconcentreerd een onoverzichtelijk deel, kinderen lopen overal en daardoor raakt groen beschadigd, oplossing daarvoor: verticaal groen (hekwerk laten begroeien met bloeiend groen, fruitbomen, bestaande druiven behouden);
- Artis is mooi voorbeeld van speellandschap met bosjes, glooiingen, verstopplekjes, dit zou aan oostzijde van speeltuin in Weteringpark kunnen, daar kan ook wilgentunnel een plekje krijgen;
- sportveld al dan niet separaat van speeltuin: intentie is combinatie van voetbal en basketbal, geopperd wordt dat veld binnen de speeltuinhekken (die 's avonds op slot gaan) wellicht tot minder overlast voor de omwonenden leidt, ook buiten de speeltuin kan sportveld afsluitbaar gemaakt worden (voorbeeld: Wittenburg), klein leert van groot dus niet te veel scheiden van activiteiten, in huidige situatie wordt weinig overlast ervaren van intensief gebruikt sportveld, avondgebruik door buurtbewoners gedogen (en faciliteren door deel van hekwerk niet van punten te voorzien), kunstgras (in plaats van asfalt) oogt vriendelijker en is waterdoorlatend
- verhard plein: bruikbaar voor buurtevenementen/activiteiten/voetballen als sportveld bezet is, bij het gebouw ongedefinieerde plek waar niets is en dus van alles kan;
- (bak)fietsparkeren: in de buurt van entree tot het park, bijvoorbeeld langs rand aan oostzijde, maar niet *in* het park want dan wordt er ook (met hoge snelheid) doorheen gefietst;
- gebouw:

- koppeling gebouw, fietsparkeervoorziening en entree, zodat vanuit gebouw zicht is op wie er binnenkomt;
- zorg van bewoners Den Texstraat: als entree ter hoogte van Den Texstraat ten koste gaat van zichtlijn;
- definitief gebouw wordt beeldbepalend, in het park passend, alzijdig gebouw, ontworpen door architect, beeldkwaliteitsplan wordt gemaakt dat goedkeuring behoeft van technische adviescommissie en Welstand;
- bestemmingsplan: oppervlakte maximaal 220m², hoogte maximaal 4m;
- bewoners benadrukken belang van openbaar toegankelijke toiletten, geschikt voor iedereen;
- groen dak;
- calamiteitenhalte: materiaal voetpaden laten doorlopen;
- voortgang/planning:
 - 7 juli 2022 : bijeenkomst over Van Randwijkmonument (zie ook punt 2)
 - zomer 2022 : verwerken input werksessie;
 - na zomer 2022 : bijeenkomst over gehele Weteringpark;
 - najaar 2022 : vaststellen ontwerp;
 - naar verwachting 2024 : start realiseren gebouw
(mogelijkheden voor volgorde van uitvoeren worden nog onderzocht, idee is dat tijdens realiseren gebouw gespeeld kan worden in huidige speeltuin).

5. Informatie en contact

Project

- Informatie: <https://www.amsterdam.nl/projecten/weteringpark/>.
- Contact: Weteringpark@amsterdam.nl

Telefoonnummers en meldingsformulieren

- Stadsdeel Centrum algemeen
T 14 020 (maandag t/m vrijdag 08:00 - 18:00 uur)
- Melding Openbare Ruimte
T 14 020, <http://meldingen.amsterdam.nl/>, www.verbeterdebuurt.nl,
Apps 'Opgeruimd' en 'BuitenBeter'
- Meldpunt straatverlichting, verkeerslichten en klokken
T 14 020 of via <https://meldingen.amsterdam.nl/>.

Marieke Nonhebel bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit de bijeenkomst.